

POKROK ZAPADU

PUBLISHED WEEKLY.

Published by Pokrok Publishing Co., 609-11th St., Tel. 1008.

Subscription by mail, - \$1.00 per year.

Printed at the office of the publisher.

Vydávající: Vydatelství Spol. Pokrok.

609-11th St., - Tel. 1008.

Redaktor: R. V. Mlčkovský.

Podpis: V místě a dodávkou do domu \$1.20

V místě a dodávkou poštovní \$1.00

Poštou pro Spojené Státy a Kanadu \$1.00

Do Cech \$1.00

Ohlasy.

Drobná a různé ohlasy uvěřitelně jsou...

Základní peníze... Loui nejvíce... Money Order...

Ohlasy... Pokrok Západa, Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 31. října 1900.

Veliká jest Tammany Hall a Crocker jest její prorokem

Výrok..... Wm. J. BRYANA, pronesený v New Yorku.

A nyní se tazeme: Jak by rozumný český volič mohl odevzdati hlas svóu pro muže, jenž je ve věku nekoruptejší a nejdělnější politické organizace, která kdy existovala ve Spojených Státech?

NAROZENSTVÍ JEST VĚC SVĚDOMÍ každého jednotlivce a časopis náš této zásadě zůstane věren.

Tolik v odpovědi lidem, již odsuzují, a již čekají, dostane-li se jim příčina odsuzování.

BRYAN A POKROKATICKÁ STRANA jsou prý "přátelý" dělnictva. VÍ někdo o nějakém dělnickém zákonu, který by byla legislativa státu Nebraska přijala v zájmu dělnického stavu? Ne die slov, ale die skutků soudte!

DNE 6. LISTOPADU BUDE ROZUM a chladná úvaha většiny amerického lidu slaviti své skvělé vítězství. Dle všech zpráv z celých Spoj. Států přicházejících, národ přijde dále k dalším čtyřem ročním rozkvětu po staré, osvědčené cestě nynější.

NAŠI POLITICKÍ ODPŮRCI, KDŽE tvrdí, kudy kam, tu obviňují nás, že prý "lžeme!" Vidí ale někdo z českých čtenářův, že by nám byl některý z našich argumentův — jímž oni předvíjají "lži" — v časopisech popokrokatických vyvrácen? To mluví samo za sebe.

V VELEBOUHODU MARSHALL Field v Chicagu, který považován byl dosud za demokratický závod, předelý týden provedena volba na zkoušku a z 1900 zaměstnanců tam pracujících 1842 náleží k republikánskému klubu pracujícím a celým záplem pro znovuvolení presidenta McKinleyho. — Kdo to bude dne 6. listopadu bit?

JEDEN TAKÉ DEMOKRATICKÝ KMOTR v dopisu svém píše, že soudce užil dělníky, že nesmí práce za nechat. To je také argument demokratický. Kde pak se to asi stalo, že soudce užil dělníky ku práci, když oni nechťní? Těch nejpitomějších lidí se užívá na porážení strany republikánské, což svědčí o malé inteligenci lidu na straně protivné.

"SLOVAN" PRÁVÍ, ŽE SNAD REPUBLICÁNSKÁ strana nezavěsí si ten největší blahobyt do "wertheimiky", bude-li Bryan zvolen.—Ovšem že ne, ten zmizí sám sebou, tak jako zmizel, když byl Cleveland zvolen v r. 1892. Demokratická strana se ode dávna prokázala být dobrým hrobačem blahobytu amerického národa.

CHTEL BY NÁM "KATOLÍK" LASKAVĚ říci, který republikánský hlavní obličej inspektor v Chicagu byl obžalován velkou porotou pro zneužívání svého úřadu? — My víme o jednom demokratickém, jemuž se to stalo a rádi bychom věděli, ležti si to "Katolík" nesplétl. Sedmá strana tento výrok apoštola Pavla: "Mluv všechny věci v pravdu!"

BRYAN NEVŘÍTEL PŘED ČTYŘEMI roky ani v "bloku", kde bydlí, ani v precinctu svém, ani ve wardu a maktá Lincoln je porazil ohromnou většinou. Letos tato bloková bude die registrována jako blok a tak bude prý Bryana poraziti.— To málo by slaviti vítězství jednoho občana, neboť i když by byl zvolen, nebyl by to vítězství republikánské strany a nebyl by to vítězství republikánské strany.

Před rozhodným bojem.

Minulost nám budí výstrahu.

Volební zápas schyluje se ku konci. Dne 6. listopadu přistoupí miliony občanů Spojených Států k volebnímu osudu, aby hlasem svým rozhodli, kdo má řídit osudy naší vlasti pro příští čtyři roky.

Má to být dosavadní president, William McKinley, či má to být kandidát demokratické strany, William J. Bryan? — Dvě politické strany jsou nevyhnutelně nutky k rozvoji naší země, poněvadž jedna strana druhou hlídá, aby vyvarovala se různých kroků, které národu a zemi mohly by sloužit ke škodě, jedna strana druhou pobádá k činnosti směřující ke zdaru národa a my uznáváme z tohoto dávodu oprávněnost demokratické strany; leč když hospodářské zásady této strany vždy přivádí naši zem a náš lid do bahna všeobecné bídě a nevyšlové strasti, tu musíme hlavně naše české demokraty varovati, aby důkladně poradili se se svým svědomím a se svým rozumem, nežli letos pro svou stranu odevzdají svůj hlas.

Chybu učiniti lze snadno a chybu napravití lze teprve po dlouhé zkoušce utrpení, jakou národ náš přežil ku př. od roku 1856—1860 a od roku 1892—1896.

Dvakrát v té době povolala většina lidu k řízení vládního vesla stranu demokratickou, (první vláda Clevelandova byla ve skutečnosti vládou republikánskou, poněvadž kongres i senát měly většiny republikánské) a obě tato období demokratické správy zaplatil americký lid draze, takže stopy těchto dvou období demokratických vlád jsou v historii znamenány slzami utrpení lidu farmerického, dělnického, řemeslnického i obchodnického.

Nejlepšími a nejvýmluvnějšími svědky této nepopratelné pravdy jsou poselství obou demokratických presidentů ke kongresu; v jednom z nich dne 8. prosince 1857 James Buchanan, předchůdce nesmrtelného Lincolnova, pravil takto: "S nedostatečným již počátkem našich úrod a všemi živými přírodními bohatstvími, naší průmyslností a početnými pracujícími, naše ruské podniky jsou opuštěny a tisíce užitečných dělníků jest bez práce a musí strádat. My měli hojnost velkých živin hmotného bohatství a přec vzdor všem příznivým okolnostem naše země v peněžních stránkách jest v politování hodném stavu."

Toto jest vlastnoručně přiznání demokratického presidenta, že vláda jeho strany byla zemi od roku 1856—1860 neštěstím a že provržena byla všeobecnou bídou.

Pohledme nyní, k čemu se nám přiznává druhý demokratický president, Cleveland, který ve svém poselství dne 8. srpna 1893 napal tuto větu: "S hojnou úrodou, se slibnými vyhládkami pro náš průmysl a vzdor tomu, že poměry poskytují příležitost k výhodnému uložení kapitálu, tu pojednou finanční nedůvěra a strach objevily se na všech stranách."

A co bylo příčinou těchto panik, této všeobecné nedůvěry v obou těchto obdobích demokratické vlády? Jejím národohospodářským zásadám, které místo požehnaní pro naši zem přinášejí jí vždy utrpení, které místo vysokých cen pro sklizeň farmera přinášejí mu vždy ceny nejnižší, které místo hojné práce a dobré mzdy pro dělníka přinášejí mu vždy uzavírání průmyslových závodů a snížení mzdy, které místo vzrušení našeho obchodu přinášejí vždy ochromení; zkrátka, jsou to zásady, jichž provádění by i v nynější době nemohlo míti jiné následky nežli paniku, proti níž paniky za Buchananova a Clevelandova byly ničím v porovnání s tím, co by následovalo za volbou Bryanovou.

Toto nepopratelné faktum by mělo sloužit k výstraze všem občanům, jimž záleží na blahu naší země a na blahu vlastním.

Nechť každý nezhlí přikročí k volebnímu osudu otázce se svého vlastního rozumu, má-li závaznou příčinu pftáti si změny v naší vládě. Co dnes máme, to víme; co můžeme očekávati od nynější republikánské vlády, o tom zkušenost z posledních čtyřech let nás poučila; — ale jakou záruku naproti tomu má lid, že slibů demokratické strany neobrátí se v chyby, tak jako se stalo za Buchananova a za Clevelandova?

Když vidí český rolník, že zřádk jeho hospodaření se mu na farmě vyplácí a že pokračuje na dráze k blahobytu vedoucí — zmizí tento svůj zápas proto, že mu někdo k tomu se sobeckých ohledů radí!

Když český dělník vidí, že v nynějších poměrech má dosti práce a že tato přináší mu lepší výdělek nežli za minulých demokratických vlád, která téměnž se čtyřlístkem učinila zebračky, — bude rozumný, přemýšlejíci dělník hlasem svým přispívatí ke změně vlády a bude voliti pro stranu, která kdykoliv stáda u vesla, vždy byla klobouk hlavní dělnického lidu!

Když český obchodník vidí, že k rozvoji jeho obchodu je zapotřebí všeobecné důvěry a vedle toho, že musí základní třídy našeho národa — farmerstvo a dělnictvo — prospívat, má-li obchod jeho zkrvat, — bude ten voliti pro demokratickou stranu, která důvěru nemá a vedle toho farmera a dělníka vždy pokřovuje!

Bude český řemeslník, který jest výdělkem svým odkázán na tyto tři stavy, jež jsme jmenovali, — bude ten pomáhati k vítězství straně jejíž zásady stavy tyto a tím také jeho hubí!

Kdyby se byla republikánská strana a její president okazali nehodnými důvěry na ně vznešené, kdyby byli všichni slibí, jež byli učiněny v platformě strany, zůstaly nesplněny, pak by to bylo něco jiného.

Ale ani sám Bryan neodvázil se popřít, že republikánská strana všechny své závazky čestně vyplnila.

1.) Ona Dingleyovým celním zákonem zjednala důvěru v našich průmyslových a obchodních krucích, otevřela nejen zavazkové poleta továrny, ale vzpružila obchod i v jiných, jež sice pracovaly, ale při zkráceném jen čase, —

2.) ona zaopatřila domácímu dělnictvu dostatek práce a lepší mzdy, —

3.) ona zlepšením tržních poměrů a zvýšením nákupní síly lidu farmerské výrobu spotřebujících, zaopatřila farmeru lepší domácí tržní a lepší ceny za jeho obilniny a živý jeho dobytek, —

4.) ona vrácenou důvěrou ve finančních krucích snížila rolníku úrokovou jeho míru skoro na polovic a učinila mu půjčky v roce 1894—1896 skoro nedosažitelné — možnými a lehkými, —

5.) ona provedla úplné válku, k níž byla národem donucena a získala úcty pro naši vlast hrdinnosti svých vojáků a znamenitou, rozvážnou svou diplomacií, a konečně

6.) ona zveštila a rozšířila vývoz náš do ciziny, že ještě nikdy nedosažnul takové výše jako za tohoto období republikánské vlády. Kde tedy po důkladném vždění těchto faktů jest nějaká příčina, aby rozumný, přemýšlejíci český volič, který není zaslepen strannou zlobou, volil pro kandidáta demokratické strany, Williama J. Bryana? Zasluzuje tento svými řiz, aby nestranný volič, jemuž záleží na blahu země a na blahu vlastním, aby mu odevzdal svůj hlas? Co kdy učinil, aby mu lid mohl důvěřovati a svědčiti osud svůj do jeho rukou?

Ukazal se někdy skutky svými být přítelem farmerstva a dělnictvu?

Pronesl kdy jedině slovo pokud byl v kongressu ve prospěch těchto dvou základních tříd našeho národa? — W. J. Bryan znal pouze farmera, obchodníka, dělníka a řemeslníka, když počítal jejich hlas a sice bylo to poprvé v roce 1896, kdy učinil tak mnoho falešných procvrtí, z nichž ani jedno se nesplnilo.

Jak by mu mohl lid důvěřovati nyní, když se ukázal býti falešným prorokem již jednou? Jak by mohl občan, jenž pilně stopuje nynější jeho kampaň, věřiti jeho slibům, že myslí to upřímně s vyhlazením trůstů, když vidí, že Bryan na všech stranách obklopen jest magnáty cukerařského, ledového, bavlněného, whiskeyového, stříbrného a krekerského trustu, kteří napínají všechny své síly, aby mu pomohli do blého domu?

Či byl by někdo tak krátkozrakým, aby neviděl, že tyto trustovní magnáti se Bryana ani jeho strany nebojí, poněvadž vědí, že tato strana každým svým činem v kongressu ukázala, že trusty jsou jejími miláčky?!

Byla to republikánská strana, která Shermanovým zákonem trusty zničila poprvé a byla to demokratická většina ve státu New Jersey a demokratický guvernér, již v roce 1892 v legislativu prosadila zákon, jenž stal se patenistním trustu a na základě jeho trusty Shermanovým zákonem zničeny byly znovu zorganizovány!

A po všech těchto výsoce výstražných faktech mohl by ještě někdo věřiti v upřímnou vůli demokratické strany? — Víra takového člověka musela by být větší nežli víra Moslemův v sedmý Mohamedův ráj! —

O jiné základní otázce, kterou Bryan obětl lid strážiti z počátku a sice o imperialismu čili císařství není třeba říkati mnoho slov. Ani Bryan sám nemluví více o imperialismu, poněvadž ví, že americký lid není malým děckem, jež by se dalo zastrašiti bubáčkem a k tomu ještě tak starým bubáčkem jako jest imperialismus, jímž strašen byl americký národ hned za Jacksona, pak za Lincolnova a posléze za Granta.

Intelligentní americký občan ví, že imperialismus mohl by se zavěsti v naší republice jen dvojným způsobem a sice buď po dobrém aneb po zlém.

K změně naší vlády po dobrém bylo by zapotřebí souhlasu dvou třetin volitelů Spojených Států a v naší zemi zapotřebí nenašel by se ani jeden volič, který by chtěl hlasem svým pomáhati k zničení republiky a k založení císařství.

A dala by se změna naší republiky v císařství provésti násilím? — Americký národ, který v bojích za neovislost a v boji za celistvost naší republiky okazal, že dovede zapasiti, krvaceti a umřati pro svou vlast, ten není tak zbabělým, aby se obával, že by mu 65,000 mužů vojska mohlo vzíti jeho svobodu a učiniti jej poddaným! Malá republika švýcarská, která jest menší nežli Nebraska, má 146 tisíc mužů stálého vojska a nikdo se tam neobává, že by se Švýcarsko proto stalo královstvím.

Proč? Poněvadž vojsko to zrovna jako americké sestává z upřímných své vlastní synův, kteří dovedou sice svými životy republiku hájiti, ale nikdy se nestanou jejími zrádci!

V poslední této chvíli před nastávajícím volebním zápasem pozvedáme svého hlasu nejen k republikánům pevně u praporu našeho stoje, ale i k přemýšlejíci demokratům českým, aby uvážili upřímná slova naše a vřavovali podporu svou prezidentu McKinleymu, který se okazal býti podpory té hodným a za jehož vlády zem s bahna bídě úplně vybledla a jehož správa pojitila blahobyt celému národu a zajistila slušnější, snesitelnější existenci základním třídám našeho národa a sice farmerstvu, dělnictvu, obchodnictvu a řemeslnictvu!

V této volbě jest povinností každého dobrého občana této země, ať republikán ať demokrata, aby hlasem přispíval k vítězství straně, jež zaopatřila naši vlasti úcty v celém světě a vyvedla národ náš z bahna bídě na cestu vedoucí k rozkvětu naší země a k blahobytu celého národa!

Výstražné hlasy několika vážených českých občanův.

Čemu naučila je vlastní zkušenost s minulých let.

V poslední chvíli hrnou se nám přímo dopisy z kruhů našich milých krajanův a ve všech těch dopisech jeví se muže, poctivě přihlášení se k zásadám republikánské strany a následkem toho dopisy ty mají pro naše čtenářství větší význam nežli kterýkoliv článek, poněvadž vážení jsou z vlastní zkušenosti těch krajanův a dokazují, že zkušenost jest nejlepší učitelkou každému rozumnému člověku.

Zde uvádíme několik významných těch dopisův k laskavému uvážení všem našim čtenářům.

RAVENNA, NEB. 27. ŘÍJNA. Zkušenost jest škola vědomostí a každý má bráti pro sebe poučení z dob minulých a pak se nedá tak snadno svesti i pravé cesty v budoucnosti. Poněvadž již máme jen několik dní do voleb, budími si dovoleno, abych milým svým krajanům poukázal na některá významná fakta z dějin této země a sice počnu rokem 1776, kdy prohlášena neovislost naší nynější vlasti.

Tomáš Jefferson v tomto nesmrtelném prohlášení napsal tato slova: "Máme za to, že samy sebou patřily jsou tyto pravdy: že všichni lidé stvořeni jsou sobě rovni, že obdařeni jsou od původce svého jistými nezadatelnými právy, k těmto je náležeti živobytí, svoboda a vyhledávání blaha." — A za padesát let od tohoto výroku demokratická strana vládnula do ústavy následující články: Odst. II. Nižšími osobami (rozuměj černá ne bílá) zavázána k službě nebo práci v některém státě pod zákonem jeho, neboť — kdyby se utíkalo do států jiných, nižšími zákonem nebo našezemí aprostena této službě nebo práce, ale buď vydána k pořádku a záležitosti.

Tento článek čínící otroky z lidských práv přijat a v řadě v ústavu demokratickou stranou a teprve nesmrtelný Abraham Lincoln zrušil tento článek, jež byl skvrnou na naší republice a sice 13. dodatkem k ústavě, který je všem čtenářům a školním dětkám dobře znám. Republikánská strana majíc na zřeteli dobro a blaho všeho lidu Spojených Států obývajících, vrátila svobodu i černým občanům a demokratická strana, která se okazala býti nepřítelkou svobody všedky, opět tu občanskou svobodu bere milionům černých občanův na Jihu a přec vzdor tomu chce lid klamat tím, že proklévá slze nad Filipinci, aby lid Spojených Států povolal jej zase k veslu a zaplatil to opět čtyřletým utrpením. Ne podle slov, ale podle skutků poznájte je!

Se srdečným pozdravem na čtenáře P. Z. a na P. J. Kastla z Weston vzlást, poněvadž jsme oba stali veteráni, trvám v čtci Mat. Slavík.

RAVENNA, NEB. 28. ŘÍJNA 1900. Každý rozumný občan před volbou prohlédne si časopis obou stran, aby pak dle toho si mohl učiniti vlastní úsudek jakou cestou se má bráti. Tak všera našel jsem dopis P. Fr. Pánka z Ldaho, který jest sice náramně dlouhý, ale pravdy a poučení nalezne v něm čtenář velmi málo. P. Pánek nazývá Pok. Záp. "časopisem zákázkovým" a to jest největší proň pochvala a to zvláště lichotilo i mě, poněvadž jsem jeho čtenářem již od r. 1875, kdy jsem ho počal odbráti v Brainard. Pan Pánek snad ví, že právě zákázková daleko vědy předčí práci jarmarečnickou a já proto dávám přednost "zákázkovým" časopisům a čtu z nich tři bedlivě a tyto časopisy lid nekřemalý jako činily časopisy jarmarečné. Oay nepsaly, že stříbro táhá plenci s horu a dohá, oay nepsaly, že zavedením slatě měny národ přijde k zádku,

že hospodářské plodiny klesnou, práce bude nedostatek a mzdy čim dále tím nižší, to všechno prorokovaly jen ty jarmareční noviny, ale ty "zákázkové časopisy" hájily pevně pravdu a nyní skutečně náš poučila sama, kdo byl obhájece pravdy a kdo falešným prorokem.

"Slavie", časopis demokratický, konala též tu pevnou, zákázkovni práci v r. 1896 a ovšem bylo na ni řitočeno se všech stran.

"Svornost" jest časopisem v politice nestranným a hledíme co přinesla nedávno ve svých sloupcích:

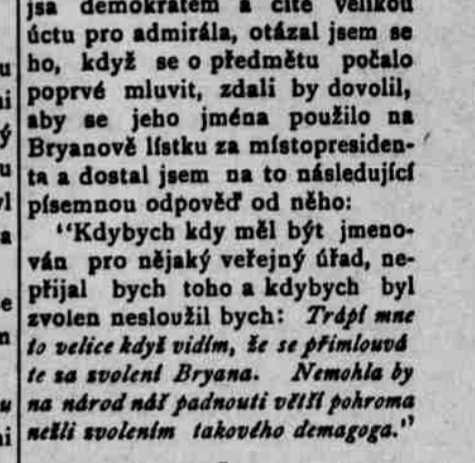
"Admirál Schley jest na Jihu zvláště pilně odporučován za čenkance pro druhé místo na demokratickém presidentském listku vedle Bryana, avšak není naděje, že by se admirál podal tomuto přání, neboť jak se zdá není demokratem v tomto smyslu jakým jest Bryan. Van Bonthysen z New Orleans píše do veřejnosti v jednom newyorském listu následovně o věci té: Nejsem splnomocněn abych mluvil veřejně za podadmirála Shleje, jehož jména se užívá s Wm. J. Bryanem, avšak ja demokratem a cítím velikou úctu pro admirála, otázka jsem se ho, když se o předmětu počalo poprvé mluvit, zdali by dovolil, aby se jeho jména použilo na Bryanovu vládu za místopřesidenta a dostal jsem na to následující písemnou odpověď od něho:

"Kdybych kdy měl být jmenován pro nějaký veřejný úřad, nepřijal bych toho a kdybych byl zvolen nesloužil bych: Tráplí mě to velice když vidím, že se přimlouvá te za zvolení Bryana. Nemohla by na národ náš padnouti větší pohroma nežli zvolením takového demagoga."

PETERSBURG, ZÁP. VA. 25. ŘÍJNA. Jsem malorolník a o politiku mnoho nedbám a živobytí udělám svým vlastním přičiněním, ať je vláda taková neb maková, ale co občan Spojených Států přemýšlím o všech otázkách a z vlastního svého rozumu kladu si za svou povinnost podporovat stranu, která podporuje domácí výrobek a každý rolník a dělník ve středních státech usazený, jest svým úhlavním nepřítelem čim-li opáčné. Běda těm, kteří slepě věří časopisům, jež patří do věku duševního temna a despotismu a jež bojují proti všemu pokroku, který v naší vlasti prováděla a provádí vždy strana republikánská. Byl jsem horníkem v Čechách po devět roků, devět let měkal jsem v Kansas, kde měl jsem domovinu, ale nemohl jsem na ni dělat živobytí, nemaje dostatečných prostředků a máje četnou rodinu, byl jsem nucen dělat na jihovýchodě na dráze, kde strávil jsem také mnoho roků, mám tudíž svou životní zkušenost a nejsem duševně slepec. Za těch vlád republikánských bylo všude dost práce a každý prospíval, ale o demokratické vládě je bolestno se zmínovati. Viděl jsem muže silné, zdravé jak z Kansas City do Denver trampovali a k ukojení svého hladu kradli na co přišli; aneb živil se zebrotou a ten rolník, který sám nic neměl, ten byl z milosrdenství donucen je živit! A Ty dělníče a farmářiče chceš odevzdati hlas svůj straně, jejíž česta vede jedním směrem do bahna bídě, takže když vystrčí se kus chleba oknem, tu žene se naň deset hladových dělníku a každý z nich nabízí se pracovat za stravu třeba týden. Kolik lidí bylo vyhazováno šeritem na ulici, že nemohli platit svůj rent, kolik lidí zahynulo zimou, že neměli čím by koupiti mohli uhlí a Ty bláhový dělníče chceš být hlasovat pro tu stranu, která z Tebe činila zebračku?

Ty rozumný farmeři, jenž jsi se za té demokratické vlády nemohl vypůjčiti groš ani na nejvyšší úrok, jenž jsi za práci svou při nízkých cenách sotva bránil vysoký úrok z půjčky a dělal bídící živobytí, Ty chtěti bys zkouseti to opět a tou demokratickou, nešťastnou vládou!

Rozvažuj dobře nežli to učiníš. S pozdravem Fr. Marek.

PRÁVĚ PŘÍRODNÍ VÍNO z našich vinic v Sagona Co., Cal.

F. KORBEL & BROS., 604-6 W. 12th St. Chicago, Ill.